

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

สังคมมีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้านในช่วงห้าทศวรรษที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามหากพิจารณาในเชิงความยั่งยืน เรายังขาดภาวะสมดุล ยังมีปัญหาสำคัญที่ต้องดูแลแก้ไข บางเรื่องก็อยู่ในขั้นวิกฤติ อันมีเหตุผลทั้งจากสภาพภายในสังคมเราเอง และจากการเคลื่อนย้ายตามกระแสโลกของสังคม ทั้งนี้กระแสใหญ่ที่เราต้องทบทวน เพื่อให้เกิดการตระหนักร่วมกัน คือ ผลจากวิกฤติเศรษฐกิจ ทำให้อัตราการว่างงานสูงขึ้น มีปัญหาทางสังคมอื่น ๆ ตามมา เช่น ความยากจน ยาเสพติด อาชญากรรม ครอบครัวแตกแยกเป็นต้น ระเบียบของโลกทั้งในระดับภูมิภาค ระดับนานาชาติที่มาพร้อมกับโลกาภิวัตน์ ได้สร้างความรุนแรงในการแข่งขันขึ้น มีความจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างฐานความรู้ให้กับประเทศ เพื่อความสามารถในการปรับตัว รู้เท่าทัน ไม่ให้ตกอยู่ในฐานะผู้เสียเปรียบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 1)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายดังนี้ (3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรศาสนาและเอกชนจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกันและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 บัญญัติให้มีการระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2551 :4)

การดำเนินงานของสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ คุณลักษณะที่ดีของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกๆ ฝ่าย ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนจะต้องปรับบทบาทการปฏิบัติในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน โดยมีหน้าที่ในการเป็นผู้นำการปฏิรูปการเรียนรู้ จัดให้มีนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษาและวางแผนร่วมกันเพื่อส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้ มีการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและกระตุ้นให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

การพัฒนาคุณภาพศึกษานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องมีมาตรฐานและตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน พัฒนาการดำเนินงานให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและเปิดเผยผลการดำเนินงานให้ชุมชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้มีการระดมความคิดในกลุ่มผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุผล โดยได้ให้ความหมายของมาตรฐานการศึกษาว่าหมายถึง “ ข้อกำหนดทางการศึกษาที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการศึกษา เป็นคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการดูแลการตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 6) สำหรับการประกันคุณภาพศึกษานั้นเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ของทุกคนทุกฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยการดำเนินการต้องยึดหลักการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วางแผน ติดตาม ประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีผู้เรียนที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับหลักหรือกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ 1.ขั้นการวางแผน (Plan) 2.ขั้นปฏิบัติการ (Act) 3.ขั้นสังเกตการณ์ (Observe) และ 4.ขั้นสะท้อนการปฏิบัติ (Reflect) (Kemmis and McTaggart 1988 ; อ้างถึงในยาใจ พงษ์บริบูรณ์ 2537 : 47)

จากงานวิจัยของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งให้เห็นว่ามีสถานศึกษาที่มีผลการประเมินในระดับ "ปรับปรุง" โดยใช้ชื่อสถานศึกษาดังกล่าวนี้ "สถานศึกษา ICU" (Intensive Care Unit) มีจำนวนถึง 15,000 กว่าโรงเรียน จากกลุ่มตัวอย่าง 30,000 กว่าโรงเรียน ซึ่งสาเหตุมาจากบุคลากรครูยังขาดความรู้ความเข้าใจและความพยายามในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีพัฒนาการเรียนรู้ ไม่สามารถประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และตรงตามสภาพจริง รวมทั้งไม่สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้และปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน นอกจากนี้ การเขียนโครงการในแผนปฏิบัติการยังไม่ถูกต้องไม่มืองค์ประกอบครบถ้วน ไม่มีการระบุตัวชี้วัด ความสำเร็จที่สามารถวัดผลประเมินผลและไม่ประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง อีกทั้งครูยังจัดการเรียนการสอนที่ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ยึดหนังสือเรียนเป็นหลัก ใช้วิธีสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ครูไม่ได้จัดทำแผนจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง แผนการเรียนรู้ที่จัดทำมาไม่สอดคล้องกับหลักสูตรและหน่วยการเรียนรู้ และในส่วนของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงส่วนใหญ่เรียนรู้จากที่ครูสอนด้วยการบรรยายและมอบหมายงานให้ปฏิบัติ ขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีโอกาสเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นส่วนน้อย ไม่มีนิสัยรักการอ่าน ไม่รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนสามารถผลิตชิ้นงานได้แต่ไม่สามารถบอกขั้นตอนการทำงานได้รวมทั้งขาดทักษะการประเมินชิ้นงาน ส่งผลให้คุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับต่ำ (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. 2550 : 5) ซึ่งโดยทั่วไปตัวบ่งชี้หลักในการพัฒนาคุณภาพการศึกษามักดูที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ถึงแม้ว่าในระยะเวลาที่ผ่านมา ได้มีความพยายามในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยมาโดยตลอด แต่จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติชี้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ ไม่ว่าจะเป็นวิชาวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์ มาตรฐานการศึกษาของไทยเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในเอเชียด้วยกันเองก็ยังมีคุณภาพที่ต่ำอยู่มาก ระดับคุณภาพและประสิทธิภาพด้านการศึกษาของไทยยังขาดมาตรฐานและขาดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 23) สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพภายในและยังไม่ได้บูรณาการเรื่องการประกันคุณภาพภายในเข้ามาในการปฏิบัติงานปกติ จากผลการประเมินคุณภาพภายนอก ในด้านผู้เรียน ส่วนใหญ่จะไม่ได้

มาตรฐานในมาตรฐานที่ 4 เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มาตรฐานที่ 5 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมาตรฐานที่ 6 ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ในด้านครูส่วนใหญ่จะไม่ได้มาตรฐานในมาตรฐานที่ 9 เป็นเรื่อง เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในส่วนของมาตรฐานด้านผู้บริหาร พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่จะต้องพัฒนาในเรื่องงานวิชาการให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งผลการประเมินจะสะท้อนได้ใน มาตรฐานที่ 12 เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). 2552 : 11)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้พยายามพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่องมา โดยตลอด ด้วยวิธีการปฏิรูปการศึกษามาเป็นระยะๆ โดยช่วงปฏิรูปในระยะหลังสุดที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษา โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2540 ด้วยการจัดให้มีการวิจัยเอกสารเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในต่างประเทศ เพื่อให้ได้สารสนเทศมาใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการจัดทำ ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งต่อมาได้มีการประกาศใช้เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2542 ความสำคัญในการปฏิรูปการศึกษารับพื้นฐานของประเทศไทย คือ ความพยายามเผยแพร่แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา การจัดกิจกรรมรูปแบบต่างๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับ ได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 11)

แต่เรื่องคุณภาพการศึกษาก็ยังเป็นปัญหาอยู่มาก โดยเฉพาะปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนต่ำกว่า 120 คน) เป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเนื่องมียังอยู่เป็นจำนวนมากถึง 12,828 โรงเรียน หรือหนึ่งในสามของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมด ซึ่ง โรงเรียนส่วนใหญ่เหล่านี้ ขาดความพร้อมในการบริหารจัดการ และจัดการเรียนการสอนให้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ เนื่องจากข้อจำกัดหลายประการ ทั้งด้านครูบุคลากร งบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นต้น ทำให้นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อปัญหาทั้งด้านประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา และคุณภาพการศึกษาโดยรวม ดังจะเห็นได้จากการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่าโรงเรียนที่ไม่ได้มาตรฐานส่วนใหญ่ เป็น โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ในชนบทห่างไกล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2551 :33)

ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่งรวมทั้งโรงเรียนขนาดเล็กจำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจแก่พ่อแม่และประชาชนว่าลูกหลานจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ เริ่มมีความเข้าใจและมีความตื่นตัวที่จะดำเนินการประกันคุณภาพภายในมากขึ้นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติจึงเสนอให้หน่วยงานในส่วนกลาง หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่กำกับดูแลในพื้นที่หลายแห่งได้ดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และคุณภาพทางการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 3-5)

ในส่วนของโรงเรียนบ้านห้วยปูน ซึ่งผู้วิจัยปฏิบัติการสอนอยู่ในปัจจุบันมีการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนในระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงประถมศึกษา ถึงช่วงชั้นที่ 2 มีบุคลากรครูจำนวน 7 คน นักเรียนในปีการศึกษา 2552 จำนวน 95 คน แยกเป็นระดับก่อนประถมศึกษา 23 คน ระดับประถมศึกษาจำนวน 72 คน ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร รองลงมาคือรับจ้าง ผู้ปกครองนักเรียนมีรายได้น้อย มีความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านห้วยปูนเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ได้รับการประเมินภายนอกรอบแรก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเมื่อวันที่ 10 และวันที่ 13 – 14 มิถุนายน พ.ศ. 2548 ซึ่งผลการประเมินทั้ง 3 ด้านภาพรวมอยู่ในระดับปรับปรุง เป็นสถานศึกษา ICU (Intensive Care Unit) โดยเฉพาะด้านคุณภาพผู้เรียนและจะต้องได้รับการประเมินภายนอกรอบที่ 2 ภายในปี 2553 ผู้วิจัยจึงได้ริเริ่มที่จะทำงานวิจัยชิ้นนี้ เพื่อเป็นการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านห้วยปูน โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญได้แก่ 1.ขั้นการวางแผน (Plan) 2.ขั้นปฏิบัติการ (Act) 3.ขั้นสังเกตการณ์ (Observe) และ 4.ขั้นสะท้อนการปฏิบัติ (Reflect) เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านห้วยปูนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนให้ได้มาตรฐานต่อไป

2. คำถามการวิจัย

2.1 สภาพการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนบ้านห้วยปูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เป็นอย่างไร

2.2 ทำอย่างไรการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนบ้านห้วยปูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จึงจะดีขึ้นและพัฒนาได้เหมาะสมกับบริบท

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาสภาพการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนบ้านห้วยปูน

3.2 เพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านห้วยปูน ให้ดีขึ้นและเหมาะสมกับบริบท โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4.1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย

- 1) ผู้วิจัย 1 คน
- 2) ผู้บริหาร 1 คน
- 3) ผู้ช่วยผู้วิจัย 1 คน (ครูฝ่ายวิชาการ)

4.1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย

- 1) ผู้บริหาร 1 คน
- 2) ครู 6 คน
- 3) นักเรียน 72 คน
- 4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 คน
- 5) ผู้นำชุมชน 10 คน
- 6) ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน 10 คน

4.2 ตัวแปรที่จะศึกษา ได้แก่ มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียน ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 5 มาตรฐานดังต่อไปนี้

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มี
 วิจารณ์ญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

4.3 สถานที่ที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียนบ้านห้วยปูน ม.7 ตำบลตาก อำเภอสงขลา จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3

4.4 ระยะเวลาที่จะใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระยะเวลา 1 ปี คือ ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2552 ถึงเดือน ตุลาคม 2553

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการควบคุมคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านห้วยปูน โดยการดำเนินการของโรงเรียนเอง เพื่อให้มีความมั่นใจว่าโรงเรียนดำเนินการตามภารกิจหลักอย่างมีคุณภาพ

5.2 การพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การปรับปรุงการควบคุมคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านห้วยปูนให้ดีขึ้น โดยการดำเนินการของโรงเรียนเองตามหลักของ Action Research: AR เริ่มตั้งแต่ การสำรวจสภาพปัญหาการประกันคุณภาพภายใน ด้านคุณภาพผู้เรียน โดยการใช้แบบสอบถาม การสนทนากลุ่มของผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) เพื่อกำหนดแผนกลยุทธ์ การสร้างตัวชี้วัด (Key Performance Indicators: KPIs) การจัดทำโครงการเพื่อสนับสนุนตัวชี้วัด และดำเนินการพัฒนาการประกันคุณภาพด้านผู้เรียน

5.3 มาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน คือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนและมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนของโรงเรียนบ้านห้วยปูน ตามมาตรฐานการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียนของกระทรวงศึกษาธิการ และเพื่อใช้เป็นหลัก ในการเทียบเคียง และการประเมินผลการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนแห่งนี้ มี องค์ประกอบดังนี้

5.3.1 มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่น ได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

5.3.2 มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มี วิจารณ์ญาณมีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์

5.3.3 มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

5.3.4 มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

5.3.5 มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

5.4 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การวิจัยที่ใช้กระบวนการศึกษากระบวนการปฏิบัติ อย่างมีระบบ โดยผู้วิจัย และผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ซึ่งจะวิเคราะห์ผลการปฏิบัติจากการใช้ วงจรPAOR ตามขั้นตอนและแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart 4 ขั้นตอน คือ 1.ขั้นการ วางแผน(Plan) 2.ขั้นปฏิบัติการ (Act) 3.ขั้นสังเกตการณ์ (Observe) และ 4.ขั้นสะท้อนการ ปฏิบัติ (Reflect)

5.5 ผู้ช่วยผู้วิจัย หมายถึง ครูที่มีหน้าที่ช่วยเหลือเก็บข้อมูล ของงานวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูฝ่ายวิชาการ

5.6 ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ทางด้านการ ประกันคุณภาพและการประเมิน ด้านการบริหารการศึกษา และด้านการวิจัย ซึ่งอาจเป็น ผู้บริหารการศึกษาซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย และทำหน้าที่ตรวจสอบ ยืนยันความเป็นไปได้ของระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนบ้านห้วยปูน รวมถึงให้ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.7 ผู้บริหาร โรงเรียน หมายถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านห้วยปูน

5.8 ครูฝ่ายวิชาการ คือ ครูที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านห้วยปูน ให้ มีหน้าที่ควบคุมดูแล การปฏิบัติงานด้านวิชาการของ โรงเรียนบ้านห้วยปูน

5.9 ครูผู้รับผิดชอบโครงการประกันคุณภาพ คือ ครูที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารของโรงเรียนบ้านห้วยปูนให้มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ โครงการประกันคุณภาพของโรงเรียนบ้านห้วยปูน

5.10 ครู หมายถึงผู้ทำการสอนในโรงเรียนบ้านห้วยปูน ปีการศึกษา 2552 หรือเป็นผู้ร่วมพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสำหรับโรงเรียนบ้านห้วยปูน

5.11 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านห้วยปูน ปีการศึกษา 2552

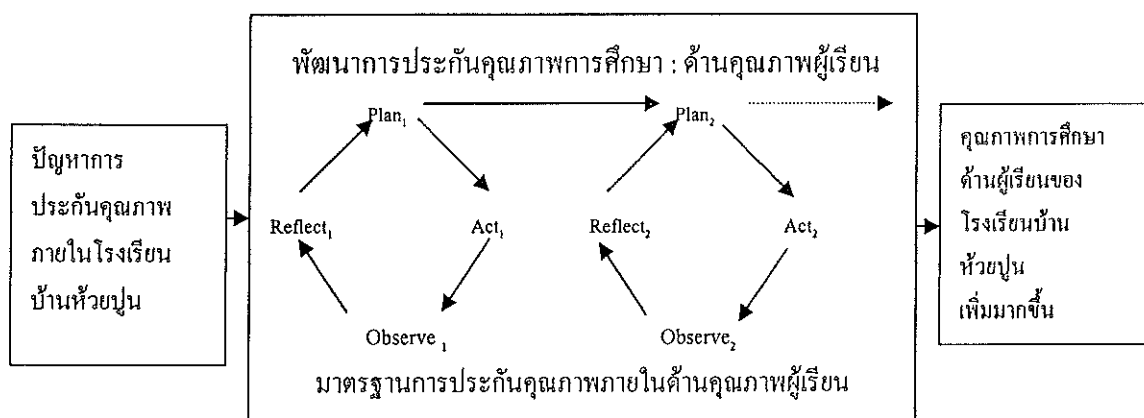
5.12 ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังเรียนในโรงเรียนบ้านห้วยปูน ปีการศึกษา 2552

6. กรอบความคิดในการดำเนินการวิจัย

จากผลการประเมินภายนอกรอบแรกและการศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักและกระบวนการของการประกันคุณภาพจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของผู้วิจัยแล้ว พบว่าสภาพการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนบ้านห้วยปูน ยังคงมีปัญหา เช่น ครูยังมีความรู้ความเข้าใจในด้านการประกันคุณภาพภายในไม่เพียงพอ ไม่สามารถปรับการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพเข้ากับกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนได้ เป็นต้น

ดังนั้น ผู้วิจัยทำการศึกษาเพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพภายในด้านคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนบ้านห้วยปูน โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (PAOR : Plan Action Observation Reflection) ตามขั้นตอนและแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart ซึ่งคาดว่าคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านห้วยปูนจะเพิ่มมากขึ้นจนได้รับการรับรองจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา และสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่อสาธารณชน โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (PAOR : Plan Action Observation Reflection) ตามขั้นตอนและแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart ดังที่ในรูป Conceptual Framework ด้านล่าง

Action Research: AR

ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการดำเนินการวิจัย

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

7.2 โรงเรียนบ้านห้วยปูนมีคุณภาพของนักเรียนสูงขึ้น สังคม และชุมชนให้การยอมรับ

7.3 โรงเรียนบ้านห้วยปูนเป็นแบบอย่างในมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการด้านคุณภาพผู้เรียนให้กับ โรงเรียนขนาดเล็กด้วยกัน